

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2021 елның «29» декабре

Алабуга шәһәре

№ 133

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы территорииндә
муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Торак кодексы, «Россия Федерацияндә жирле
үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәгэ
131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Россия Федерацияндә дәүләт
контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында » 2020 елның 31
июлендәгэ 248-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында,

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Күшымта нигезендә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
территорияндә муниципаль торак контроле турындагы нигезләмәне расларга.
2. Алабуга муниципаль районы Советының 2007 елның 12 октябрендә кабул
ителгэн 105нче номерлы «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
территорияндә муниципаль торак контроле турындагы нигезләмәне раслау
хакында»гы номерлы каары үз көчен югалткан дип санарга.
3. Элеге каар ရәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны муниципаль корылышы, хокук
тәртибе һәм депутат этикасы мәсьәләләре буенча дайими депутат комиссиясенә
йөкләргә.

Рәис урынбасары

О. Е. Колпаков

Күшымта
Татарстан Республикасы
Алабуга муниципаль районы
Советы карарына

«28» 12.2021 шәhәре № 133

**Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак контроле турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы территорииясендә муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль торак контроле).

1.2. Муниципаль торак контроле буларак юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның һәм гражданнарның (алга таба – контролльдә тотылучы затларның) торак законнары, энергияне сак тоту турында һәм муниципаль торак фондына карата энергетик нәтижәлелекне күтәрү турында законнарда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне үтәү тора:

1) муниципаль торак фондыннан файдалану һәм сакланышы, шул исәптән торак биналардан файдалану, аларны куллану һәм карап тоту, күпфатирлы йортларда биналарның милекчеләренең гомуми милеген карап тоту, куллану һәм карап тоту таләпләре, күпфатирлы йорттагы торак бинаны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинага күчерү тәртибе, күпфатирлы йорттагы биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп коруны гамәлгә ашыру тәртибе, күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп коруны гамәлгә ашыру тәртибе;

2) капиталь ремонт фондларын булдыруга карата таләпләр;

3) күпфатирлы йортларда гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтүче һәм (яки) башкаручы юридик затларны, шәхси эшкуарларны оештыру һәм аларның эшчәнлегенә карата таләпләр;

4) күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә карата таләпләр;

5) күпфатирлы йортта гомуми милекне тиешле сыйфатта һәм (яки) билгеләнгән озынлыктан артып киткән тәнәфесләр белән идарә итү, карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр башкару очрагында торак урынын карап тоту өчен түләү күләмен үзгәрту қагыйдәләре;

6) күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту қагыйдәләре һәм торак урынны карап тоту өчен түләү күләмен үзгәрту қагыйдәләре;

7) күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы биналарның милекчеләренә һәм файдаланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтү, туктатып тору һәм чикләү қагыйдәләре;

8) энергетика нәтижәлелеге һәм күпфатирлы йортлар биналарның һәм торак йортларның энергия ресурсларын исәпкә алу жайламалары белән тәэммин ителеше таләпләре;

9) ресурс белән тәэммин итүче оешмалар, күпфатирлы йортлар белән идарә итү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан системада мәгълүмат урнаштыру тәртибенә карата таләпләр;

10) күп фатирлы йортларда инвалидлар өчен биналар алу мөмкинлеген тәэммин итүгә карата таләпләр;

11) Социаль файдаланудагы наемга алынган йортларда торак урыннары бирүгә карата таләпләр.

1.3. Муниципаль торак контроле Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының торакны исәпкә алу һәм бүлү бүлеге (алга таба – контроль орган) тарафыннан башкарыла.

1.4. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле контроль органының вазыйфаи затлары булып торалар:

1) Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының торакны исәпкә алу һәм бүлү бүлеге башлыгы;

2) Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының торакны исәпкә алу һәм булу бүлгегенең баш белгече (алга таба-баш белгеч).

Күрсәтелгән вазыйфаи затларның һәм контроль органның вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә муниципаль торак контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга һәм жаваплылыкка ия.

1.5. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясе Торак кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Муниципаль торак контроле объектлары булып тора:

1) контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән әлеге Нигезләмәнен 1.2 пунктының 1.1 пунктындагы 1 – 11 пунктчаларында күрсәтелгән эшчәнлек, гамәл кылмау (гамәл кылмау), эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контролльдә тотучы затларга карата куела торган таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән әлеге Нигезләмәнен 1.2 пунктындагы 1-11 пунктчаларында күрсәтелгән гамәлләр (гамәл кылмау).;

2) контролльдә тотылучы затларның, шул исәптән продукция (товарлар), эшләр һәм хезмәт күрсәтуләр, аларга карата әлеге Нигезләмәнен 1.2 пунктының 1 – 11 пунктчаларында күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела торган эшчәнлек нәтиҗәләре;

3) муниципаль торак фондының торак урыннары, муниципаль торак фондының торак урыннары булган күпфатирлы йортларда гомуми милек һәм әлеге Нигезләмәнен 1.2 пункттындагы 1 – 11 пунктчаларында күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела торган башка объектлар.

1.7. Контроль органга муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында муниципаль торак контроле объектларын исәпкә алу тәэмин ителә.

1.8. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда рисклар белән идәрәитү һәм бәяләү системасы кулланылмый.

2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китеүү куркынычларын искәртү

2.1. Контроль орган муниципаль торак контролен, шул исәптән профилактик чараптар үткәрү юлы белән дә гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чараптар контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китеүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне контролльдә тотучы затларга житкерү, аларны үтәү алымнарына житкерү максатларында контрольлек органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Муниципаль торак контролен тормышка ашырганда зыян (зыян) китеүү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чараптар үткәрүү контроле чараптар үткәрүгә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чараптар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә расланган закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китеүү (зыян) куркынычларын профилактикалау программыны нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китеүү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чараптар үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чараптар үткәргәндә муниципаль торак контроле объектлары закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китеүгә турыдан-туры куркыныч тудыра яки муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга

вәкаләтле вазыйфаи зат, контроль чаралар үткәрү турында Карап кабул иту өчен, бу хакта кичекмәстән Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә (житәкче урынбасарына) хәбәр итә.

2.5. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда, түбәндәге профилактик чаралар үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтү игълан иту;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

2.6. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба - "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә) тиешле мәгълүматларны урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контроль орган тарафыннан мәгълүмат бирү гамәлгә ашырыла – администрациянең рәсми сайты) маxsus бүлектә (маxsus бүлеккә Администрация рәсми сайтының төп (төп) битеннән), массакүләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булганда) контролльдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша hәм башка рәвешләрдә керергә тиеш.

Контроль орган администрациянең рәсми сайтында «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) hәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законның 46 статьясындагы З өлешендә каралган белешмәләр урнаштырырга hәм аларны актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Контроль орган шулай ук Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы халкына контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында гражданнар жыелышларында hәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү үткәрелгән тикшерү чаралары һәм аларның нәтижәләре турында мәгълumatларны жыю һәм анализлау юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан хокук куллану тәҗрибәсен гомумиләштерү нәтижәләре буенча ел саен муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган һәм Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе кул куйган контроль орган тарафыннан расланган доклад әзерләнә. Әлеге доклад, хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүллектә урнаштырыла.

2.8. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмим итү буенча чаралар күрү тәкъдиме контролълек органында мәжбүри таләпләрне бозулар яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр яки мәжбүри таләпләрне бозу очраклары турында белешмәләр булган очракта һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китергән яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы тудыру турында белешмәләр булмаган очракта контролълек итуче затка игълан ителә. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан әлеге белешмәләрне алган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә (имза куела). Кисәтү язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контролъдә тотучы зат адресына җибәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.20021 ел, № 151 боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә

"Контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында".

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл қуймау турында иғълан ителгән кисәтүләр теркәү номеры бирелгән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Контроль органы мәжбүри таләпләрне бозуга юл қуймау турында кисәту иғълан иткән очракта, контрольлек итүче зат күрсәтелгән кисәтүгә карата каршылык бирергә хокуклы. Кисәтүгә карата каршылык контроль орган тарафыннан алынганнан соң 30 көн эчендә карала. Каршылыкларны карау нәтижәсендә контрольдә тотучы затка язмача яки электрон документ формасында жавап жибәрелә. Каршылык белән килешмәгән очракта жавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

2.9. Контрольдә тотылучы затларга консультация бирү муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итү яки профилактик чарапар, контроль чарапар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла hәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (җитәкчесе урынбасары) hәм (яки) муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр hәм сәгатьләр турында мәгълүмат Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язма формада түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) муниципаль торак контролен оештыру hәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чарапарны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү

контрольлек органы тарафыннан контроль чаалар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотучы затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданнарың жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация бирү муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

- 1) контрольлек итүче зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача жавап бирү турында язма запрос тәкъдим ителде;
- 2) вакытында консультацияләр бирү телдән бирергә жавап бирелгән сорауларга жавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга жавап өстәмә мәгълумат соратып алуны таләп итә.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат консультация биргәндә, Россия Федерациясе законнары нигезендә керү мөмкинлеге чикләнгән мәгълуматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

Консультация бирү барышында муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның, контроль чарада катнашучыларның конкрет контроль чарасына, каарларына һәм (яки) гамәлләренә бәя биргән мәгълумат, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтижәләре бирелә алмый.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле билгеле вазыйфаи затка консультация бирү барышында билгеле булган мәгълумат, мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче затны бәяләү максатларында, контроль орган тарафыннан кулланыла алмый.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Контроль органга контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренен биш һәм андан күбрәк мөрәҗәгатьләре кергән очракта, консультация Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районның рәсми сайтында контроль

эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштыру, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районаны Башкарма комитеты житәкчесе (житәкчесе урынбасары) яисә муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан имзаланган язма аңлатма бирү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2.11. Профилактик визит контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алыш бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элемтәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә карата яисә аңа караган контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче заттарга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Профилактика визиты барышында контрольлек итүче зат тарафыннан алынган аңлатмалар тәкъдим итү характерына ия.

3. Контроль чаалар һәм контроль гамәлләр башкару

3.1. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда контроль орган тарафыннан күрсәтелгән чаалар кысаларында түбәндәге контроль чааларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләрнең) урнашу (эшчәнлек алыш бару)урынның булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар таләп итү юлы белән), язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү аша);

2)рейд тикшерүе (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3)документар тикшерү (язмача аңлатмалар алу, Документлар истребованиясе, экспертиза аша);

4)күчмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең (муниципаль торак контроле объектлары турында белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындагы мәгълүматларны, «Интернет» чөлтәре һәм башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматларны, шулай ук автомат режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнең техник чарапарын кулланып алынган мәгълүматларны) үтәлешен күзәтү., фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия);

6) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (videоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү контрольлек органы контрольдә тотучы затлар белән бәйләнешсез үткәрелә.

3.3. Өлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктындагы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чарапар планнан тыш чарапар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чарапар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чарапар үткәрү өчен нигез булып тора:

1) контроль органда гражданнар һәм оешмалардан, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чарапарыннан килгән мәгълүмата зыян (зыян) китерү яисә зыян китерү куркынычы турында, шулай ук контроль чарапар үткәрү нәтиҗәсендә, үзара бәйләнешсез контроль чарапарны да кертеп, мондый белешмәләрне алу, шул

исәптән контроль чааларны да кертеп, контроль чаалар үткәрү нәтижәсендә, контроль чаалар үткәрү нәтижәсендә, шул исәптән башка контрольлек итүче затларга карата үткәрелә;

2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен яки контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаалар үткәрү турында күрсәтмәсе. Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте Рәисе йөкләмәләрен үтәүне оештыру турында Россия Федерациясе баш дәүләт торак инспекторы боерыгы белән, әгәр дә мондый контроль чааларны үткәрүгә карата Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәсе белән башкасы билгеләнмәгән булса) муниципаль торак контроле чааларын үткәрү тәртибе һәм (яисә) сроклары төгәлләштерелергә мөмкин;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында күрсәтмәне үтәү сргы чыккач – контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән күрсәтмә белән бирелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел.

3.5. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары әлеге Нигезләмәнең 1 нче күшымтасында күрсәтелгән.

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган маxус бүлектә урнаштырыла.

3.6. Контрольлек итүче зат белән берлектә үткәрелә торган контроль чаралар контрольлек органы күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.7. Контроль органның зыян (зыян) китерү турында яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында яисә контрольлек итүче затның эшчәнлек параметрларын билгеләү турында белешмәләр нигезендә контроль чарасын үткәрү турында күрсәтмәсе кабул ителгән очракта, аларның туры килүе яки кире кагу, мәжбүри таләпләрне бозуның расланган Индикаторлары нигезендә, контроль чарасын үткәрү өчен нигез булып тора, мондый күрсәтмә вазыйфаи затның мотивлаштырылган күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә, муниципаль торак контроле, контроль чаралар үткәрү турында.

3.8. Контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелә торган контроль чаралар, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (җитәкчесе урынбасары) йөкләмәсе, контроль органның эш планындагы биремнәр, шул исәптән «Россия Федерациясенде дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3.9. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар, «Россия Федерациясенде дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясе Торак кодексы нигезендә, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.10. Муниципаль торак контролен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда контроль орган бу документлар һәм (яки) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада булган бүтән органнаран һәм (яки) әлеге органнарга караган оешмалардан документлар һәм (яки) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яки) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан

башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргендә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алына һәм алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүматлар исемлеге белән билгеләнгән, бу документлар һәм (яки) мәгълүмат алар карамагында булган, шулай ук ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында контроль (кузәтчелек) органнарыннан яисә әлеге органнарга караган, дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашырганда контроль (кузәтчелек) органнары яисә әлеге органнар карамагындагы оешмалардан алынган документлар һәм (яки) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән, шулай ук контроль (кузәтчелек) органнары тарафыннан алына торган документларны һәм (яки) белешмәләрне тапшыру кагыйдәләре белән, дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контроль, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 2001 ел, 6 март, 338 нче карары.

3.11. Контрольлек итүче затлар булган шәхси эшкуар, гражданин контроль органга контрольлек чарасы уздырганда булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы, шуна бәйле рәвештә контроль чараны үткәрү шәхси эшкуар, гражданинның әлеге мәрәжәгать итү өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен контроль органга (ләкин 20 көннән дә артмаган) тиешле вакытка күчерелә, шул ук вакытта түбәндәге шартлар да үтәлергә тиеш:

1) контрольлек итүче затка тиешле рәвештә контроль чарасын үткәрү турында хәбәр ителгән булса, контрольдә тотылучы затның яисә аның вәкиленен булмавы муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның бәяләүгә, контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрнең үтәлүенә комачауламый;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнен яисә фактта зыян китерүнен турыдан-туры янавы билгеләре булмау;

3) контролъдә тотылучы затның (контрольдә тотучы затның авыруы, аның командировкасы һ.б.) булмау өчен житди сәбәпләр бар.

3.12. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көненнән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территорияндә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү вакыты оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.13. Барлық очракларда да муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләр кылуга жәлеп ителгән затлар тарафыннан контроль чарапарын үткәругә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелгән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма үткәру һәм бу максатлар өчен кулланылган техник чарапар турындагы мәгълүмат тикшерү чарасы нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль эш нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.14. Контроль чара нәтижәләренә контролълек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнен үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәту һәм (яки) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торғызу, вәкаләтле органга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка тарту мәсьәләсен карау өчен мәгълүмат жибәрү һәм (яисә) администрация тарафыннан «Россия Федерацияндә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чарапарны куллану керә.

3.15. Контроль чарасы тәмамланғаннан соң, контролълек итүче зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә tota торган контроль чара акты төзелә. Мондый чара үткәру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта

нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукий акт hем аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә. Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, тикшерү чарасы тәмамланғаннан соң актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка күшүлүргө тиеш. Тикшерү чараларын үткәргендә тутырылган тикшерү кәгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәру көнендә контроль чара үткәру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чарасы акты, аны рәсмиләштергәннән соң, контроль (кузәтчелек) чараларның бердәм реестры аша, прокуратура органнарына жибәрелә.

3.16. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (кузәтчелек) чараларның бердәм реестрында урнаштырыла.

3.17. Контрольдә тотыла торган затларга муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарылган гамәлләр hем кабул ителә торган каарлар турында хәбәр итү күрсәтелгән гамәлләр hем контроль (кузәтчелек) чараларының бердәм реестрында каарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт hем муниципаль хезмәтләр күрсәту hем дәүләт hем муниципаль функцияләрне башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэммин итә торган инфраструктура аша контрольдә тотылучы затларга житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла., шул исәптән «дәүләт hем муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт hем муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталы) hем (яки) дәүләт hем муниципаль хезмәтләрнен региональ порталы аша да.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкаручы, контрольлек итүче зат булып торучы граждан, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар кылган гамәлләре hем кабул ителә торган каарлар турында, аларны

кәгазьле орган адресына документларны кәгазьдә алу кирәклеге турында хәбәр жибәргәндә, яисә контроль органнан мәгълүматлар булмаганда, хәбәрнамә жибәргәндә хәбәр ителә., контрольдә тотылучы затның электрон почта адресы һәм аңа документларны Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша электрон рәвештә жибәрү мөмкинлеге (әгәр дә затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы юк икән (ул Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын төгәлләмәсә). Күрсәтелгән граждан контроль органга документларны кәгазьдә жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольлек итүче затка муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан кылына торган гамәлләр һәм кабул ителә торган каарлар турында хәбәр иту, контрольлек итүче орган тарафыннан документлар һәм белешмәләр жибәрү, шул исәптән почта элементтәсен кулланып, контрольдә тотылучы затка электрон формада яки контрольлек итүче зат запросы буенча хәбәр иту мөмкинлеге булмаган очракта, кәгазьдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.18. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятыне әлеге Нигезләмәнен 4 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

3.19. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрына кертелә. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча кинәшләр бирергә, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.20. Контроль чара уздырганда контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле администрация (вазыйфаи зат) тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контрольлек итүче затка ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында, аларны бетерү һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чаралар үткәрү турында күрсәтмә бирергә;

2) биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, бүлмәләрне, җайланмаларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (куллануны) тыю турында һәм гражданнарга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү һәм аны булдырмау ысуллары турында судка мөрәжәгать итүгә кадәр, Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә;, әгәр тикшерү чарасын үткәргәндә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы гражданнар, оешмаларның эшчәнлеге, алар тарафыннан биналар, төзелмәләр, корылмалар, Корылмалар, жиһазлар, транспорт чаралары һәм башка шундый объектлардан файдалану (файдалану) күрсәтелгән хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнен турыдан-туры куркынычы яисә мондый зыян (зыян) китерә дип билгеләнгән булса;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына җибәрергә.;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мөрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткәрү турындагы мәсьәләне карарга.

4. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның контроль органы каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

4.1. Контроль органның каарларына, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

4.2. Аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган, суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы контрольдә тотучы затлар.

5. Муниципаль торак контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан әһәмияте

5.1. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген һәм нәтиҗәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

1 нче күшүмтә

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районында муниципаль торак контроле турында нигезләмәгә

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районында Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының контроль органы тарафыннан тикшерүләр барында планнан тыш тикшерүләр үткәрү кирәклеген билгеләү өчен қулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары

1. Муниципаль торак контроле органына муниципаль торак фондының торак урыннары булган граждан яисә оешма, күпфатирлы йортта муниципаль торак фондының торак урыннарыннан файдаланучылар булган гражданнарның, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан контролльдә тотылучы затның эшчәнлегендә түбәндәгә мәжбүри таләпләрдән бер генә тапкыр булса да тайпылуга карата:

- а) муниципаль торак фондының торак урынын торак булмаган бинага күчерү тәртибе;
- б) күпфатирлы йортта муниципаль торак фондының торак урыннарын яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп коруны гамәлгә ашыру тәртибе;
- в) күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда муниципаль торак фондыннан файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәту;
- г) инвалилар өчен муниципаль торак фондыннан торак урыннары алу мөмкинлеген тәэммин итү;
- д) муниципаль торак фондының торак биналарының йорт эчендәгә һәм фатир эчендәгә газ жиһазларын қулланганда һәм карап тотканда куркынычсызлыкны тәэммин итү.

2. Муниципаль торак контроле органына муниципаль торак фондының торак урыннары булган граждан яисә оешма, күпфатирлы йортта муниципаль торак фондының торак урыныннан файдаланучы булып торучы гражданың мөрәҗәгатен, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан мәгълүматны, муниципаль торак фондына карата хокук бозулар фактлары турында массакуләм мәгълүмат чараларыннан Россия Федерациясе Торак

кодексының 20 статьясындағы 1 өлешиндә билгеләнгән мәжбүри таләпләргә қарата әлеге күшымтандың 1 пунктында күрсәтелгән мәрәжәгатьләрдән һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында » 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законның 66 статьясындағы 12 өлеше нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) өзараларын уздыру өчен нигез булган мәрәжәгатьләрдән тыш, әлеге мәрәжәгать кергәнчегә кадәр бер ел эчендә Дәүләт торак күзәтчелеге органы контролльдә тота торган затка мәгълүмат алынган очракта, муниципаль торак контроле органы тарафыннан шундай ук мәжбүри таләпләрне бозуга юл қуймау турында кисәтуләр игълан итеде.

3. Узган елның шул ук чоры белән чагыштырганда (ай, алты ай, унике ай) һәм (яки) алдагы календарь елының шул ук чоры белән чагыштырганда, муниципаль торак контроле органы адресына құпфатирлы йортта биналарның милекчеләре булган гражданнардан яисә оешмалардан кергән, муниципаль торак фондының торак урыннары булган оешмалардан, құпфатирлы йортта муниципаль торак фондының торак урыннарыннан файдаланучылар булган гражданнардан, дәүләт хакимиите органнарыннан кергән мәрәжәгатьләр саны ике тапкыр һәм аннан күбрәк арткан очракта.

4. Муниципаль торак контроле органына өч ай дәвамында муниципаль торак фондының көн тәртибендәге шундай ук мәсьәләләр буенча каарлар үз эченә алган құпфатирлы йорттагы биналарның милекчеләренең гомуми жыелышының ике һәм аннан да күбрәк беркетмәсе керү.

5. Өч ай дәвамында муниципаль торак фондының торак урыннары булган граждан яисә оешмадан, құпфатирлы йортта муниципаль торак фондының торак урыныннан файдаланучы граждандан, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат өзараларыннан һәм торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында контролльдә тотылучы зат тарафыннан урнаштырылган мәгълүматларның (белешмәләренең) туры кильмәвенең биш ай эчендә ачыклануы.

6. Бер үк муниципаль торак контроле объектында булган авария очраклары
өч ай рәттән берничә тапкыр (ике һәм андан күбрәк).

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районында муниципаль торак контроле туринде нигезләмәгә

Алабуга муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле өчен индикатив күрсәткечләр һәм аларның максатчан күрсәткечләре

1. Төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан әһәмияте:

Мәжбүри таләпләрне бозулар арасыннан бетерелгән тәртип бозулар өлеше-70%.

Чираттагы календарь елына план буенча тикшерү чаралары үткәру планын үтәү өлеше-100%.

Тикшерү органы һәм (яки) аның вазыйфай заты гамәлләренә (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятыләрнең өлеше - контроль чаралар үткәргәндә-0%.

Тикшерү чараларының юкка чыгарылган нәтиҗәләре өлеше-0%.

Тикшерү чаралары өлеше (алар нәтиҗәләре буенча бозулар ачыкланды), эмма административ йогынты чаралары күрелмәгән - 5%.

Тикшерү органы материаллары буенча административ жәза билгеләү туринде чыгарылган суд карарларының өлеше-95%.

2. Индикатив күрсәткечләр:

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда түбәндәге индикатив күрсәткечләр билгеләнә:

- хисап чорында үткәрелгән планнан тыш тикшерү (күзәтчелек) чаралары саны;
- контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу риск Индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау нигезендә хисап чорында үткәрелгән планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралары саны яки контроль объектының хисап чорында мондый параметрлардан читләшүе;
- контроль (күзәтчелек) чараларының гомуми саны хисап чорында үткәрелгән хезмәттәшлек белән;
- үзара хезмәттәшлек белән контроль (күзәтчелек) чаралар саны хисап чорында үткәрелгән КНМЛАРНЫҢ һәр төре буенча;
- үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чаралар саны хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларын куллану;
- үткәрелгән мәжбүри профилактик визитларның саны хисап чорында;
- хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау туринда кисәтүләр саны;
- хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланды контроль (күзәтчелек) чаралары саны;

- хисап чорында административ хокук бозулар турында эшлэр кузгатылган контроль (күзәтчелек) чарапары саны;
- хисап чорында контроль (күзәтчелек) чарапар нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
- хисап чорында тикшерү (күзәтчелек) чарапарын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;
- тикшерү (күзәтчелек) чарапарын үткәруне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны, алар буенча прокуратура органнары хисап чорында килешүдән баш тарткан;
- хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;
- хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелгән контроль объектларының һәр категориясе буенча хисап чоры ахырына исәпкә алынган объектларының саны;
- хисап чоры ахырына контрольдә тотылучы затларның саны;
- хисап чорында контроль (күзәтчелек) чарапары үткәрелгән исәпкә алынучы затлар саны;
- хисап чорында контроль (күзәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының суд тәртибендә жибәрелгән каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъвалау турында дәгъва гаризалары саны;
- контроль (күзәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының суд тәртибендә жибәрелгән каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) дәгъвалау турында дәгъва гаризалары саны, алар буенча карап кабул ителде хисап чорында бирелгән таләпләрне канәгатьләндерү турында;
- дәүләт контролен (күзәтчелеген) оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата таләпләрне тупас бозу белән үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чарапары саны һәм аларның нәтижәләре дөрес түгел дип танылды һәм (яки) хисап чорында юкка чыгарылды.

Жирлектэ муниципаль торак контроле турында нигезлэмэгэ ацлатма язуы

Жирлектэ муниципаль торак контроле турында нигезлэмэ (алга таба-нигезлэмэ) Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясы, «Россия Федерациясендэ жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон һәм «Россия Федерациясендэ дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) нигезендә әзерләнде һәм муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары белән расланырга һәм 2022 елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча гамәлгә кертелергә тиеш.

1. Игътибар итегез, нигезлэмэ үз көченә кергэн көннән жирлектэ элегрәк кабул ителгән муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча муниципаль хокукий актлар үз көченә керә. Шуңа бәйле рәвештә, 2022 елның 1 гыйнварына кадәр, нигезлэмэ үз көчен югалткан дип тану турында жирле үзидарэ органнары компетенциясен исәпкә алыш, кирәклө муниципаль хокукий актлар кабул ителергә тиеш (контрольнең әлеге тәре турында нигезлэмэ, профилактика программысы, контрольне гамәлгә ашыруның административ регламенты).

2. Эгәр муниципаль контрольнең әлеге тәрен гамәлгә ашыру вәкаләте жирлекләргә муниципаль районның жирле үзидарэ органнары белән жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча үз вәкаләтләренең бер өлешен әлеге жирлекләр бюджетларыннан муниципаль район бюджетына бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбенә тапшыру турындагы килешү нигезендә тапшырылса, мондый очракта вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешүнен эчтәлеген исәпкә алыша кирәк.

Кагыйдә буларак, югарыда аталган вәкаләтләрне тапшыру турында килешүләр төзегәндә, жирлекнең билгеле бер мәсьәләне хәл итү буенча вәкаләт бирелүе күрсәтелә һәм муниципаль районның жирле үзидарэ органнарына әлеге мәсьәләне норматив җайга салу буенча вәкаләт бирелүе күрсәтелми. Өстәвенә,

еш кына вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешүләр муниципаль район һәм жирлек администрацияләре тарафыннан төзелә. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлеше мәгънәсе буенча вәкаләт тапшырыла (һәм шуңа бәйле рәвештә Килешү әлеге вәкаләткә ия жирле үзидарә органы тарафыннан төзелә). Муниципаль контроль тәре турындагы нигезләмә нәкъ менә муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан расланырга тиеш. Шуңа күрә, әгәр муниципаль район һәм жирлекнең вәкиллекле органнары арасында муниципаль контроль тәре турындагы нигезләмәне раслау турындагы нигезләмәне раслау мәсьәләсе буенча килешү төзелмәгән булса, муниципаль контроль рәвеше турындагы нигезләмәне раслаучы хокукий акт кабул итү жирлекнең вәкиллекле органы компетенциясендә кала.

3. 248-ФЗ номерлы Федераль законның 22 статьясындагы 7 өлеше нигезендә Нигезләмә нигезендә муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда бәяләү һәм рисклар белән идарә итү системасы кулланылмый.

Шуңа бәйле рәвештә Нигезләмәдә беркетелгән контроль чаралар (инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү) планнан тыш чаралар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

Муниципаль торак контролендә план характеристының булмавы федераль дәүләт хакимияте органнарының контроль чараларын үткәрүгә планлы (риск-юнәлешле) якын килүне билгеләгәндә, муниципаль контролнең тиешле тәре турында нигезләмә расланган вакытка гамәлдә булган хокук куллану практикасын исәпкә алыш, муниципаль контроль объектларында хәвеф-хәтәрләр төркемнәрен билгеләргә тәкъдим ителүенә бәйле. Булган мәгълүматларга караганда, күпчелек жирлекләрдә муниципаль торак контроле системалы рәвештә башкарылмаган. Шуңа бәйле рәвештә, планлы тикшерү чараларының периодиклыгын билгеләү максатларында, муниципаль контроль объектларының

гражданлыгын үткәрергә мөмкинлек бирә торган мәгълүмат юк.

4. Мәкаләләр нигезләмәләрен анализлау 6.4, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.23, 7.23.3, 7.32.2, 9.23, 13.19.2 административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 5.6. статьясы муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру барышында хокук бозулар ачыкланырга мөмкин дигэн нәтижә ясарга мөмкинлек бирә:

- 1) муниципаль торак фондының торак урыннарын эксплуатацияләүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләрне бозмау турында мәжбүри таләпләр;
- 2) электр чөлтәрләренә, жылылык чөлтәрләренә һәм газ үткәргечләргә үз белдеген белән тоташтыруга, шулай ук электр, жылылык энергиясен, газны үз белдеген белән (хисапсыз) куллануга юл куймау турында мәжбүри таләпләр;
- 3) үзәкләштерелгән су белән тәэммин иту һәм ташландык сularны ағызу системаларына үз белдеге белән тоташтыруны булдырмау турында мәжбүри таләпләр;
- 4) күпфатирлы йортта муниципаль торак фондының торак урыныннан файдалану, үз белдеге белән үзгәртеп кору һәм (яки) үзгәртеп планлаштыру қагыйдәләрен бозуга юл куймау турында мәжбүри таләпләр;
- 5) муниципаль торак фондының торак йортларын һәм (яки) муниципаль торак фондының торак урыннарын карап тоту өчен жаваплы затлар тарафыннан торак йортларны һәм (яки) торак урыннарны карап тоту һәм ремонтлау қагыйдәләрен яисә аларны дайми яшәү өчен яраксыз дип тану һәм аларны торак булмаган торакка күчерү тәртибен һәм қагыйдәләрен бозуга юл куймау, шулай ук муниципаль торак фондының торак йортларын һәм (яки) муниципаль торак фондының торак урыннарын яллаучы (милекче) ризалыгыннан башка үзгәртеп коруга һәм (яисә)янадан планлаштыруга юл куймау турында мәжбүри таләпләрне, әгәр үзгәртеп кору һәм (яки) янадан планлаштыру муниципаль торак фондының торак йортиннан һәм (яки) муниципаль торак фондының торак урыныннан файдалану шартларын сизелерлек үзгәртсә,;
- 6) халыкны коммуналь хезмәтләр белән тәэммин итуңец норматив дәрәҗәсен яисә режимын бозмауга юл куймау турында мәжбүри таләпләр;

7) күпфатирлы йортлар белән идарә итү шартнамәләре, күпфатирлы йортлар белән идарә итү буенча эшмәкәрлек эшчәнлеген башкаручы оешмалар һәм шәхси эшкуарлар тарафыннан күпфатирлы йортлар белән идарә итү буенча эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру кагыйдәләре нигезендә муниципаль торак фондының торак урыннары булган торак йортлар белән идарә итү буенча эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыруучы оешмалар һәм шәхси эшкуарлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозмау турында;

8) социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча найм би्रүчеләр тарафыннан мондый шартнамәләрне төзүгә һәм үтәүгә мәжбүри таләпләрне, социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннары бирыү эшчәнлегенә карата таләпләрне йә торак урыннары санына һәм торак урыннарының гомуми мәйданына карата билгеләнгән таләпләрне, мондый шартнамәләрне төзүгә һәм үтәүгә карата мәжбүри таләпләрне йә торак урыннары санына карата билгеләнгән таләпләрне бозуга юл куймау турында мәжбүри таләпләр, алар Социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча Социаль файдаланудагы наемлы йортта бирелергә тиеш;

9) йорт эчендәге һәм фатир эчендәге газ жиһазларын, шул исәптән йорт эчендәге газ жиһазларын имин файдалануны һәм карап тотуны тәэммин итү кагыйдәләре:

- йорт эчендәге һәм (яки) фатир эчендәге газ жиһазларына техник хезмәт күрсәту һәм ремонтлау буенча эшләр башкаруның (хезмәт күрсәтүнен) сыйфатына (срогы, вакыт-вакыты) таләпләрне бозу яисә йорт эчендәге һәм (яки) фатир эчендәге газ жиһазларына техник хезмәт күрсәту һәм ремонтлау буенча эшләрне (хезмәтләрне күрсәтмәү) башкармау яисә йорт эчендәге һәм (яки) фатир эчендәге газ жиһазларыннан имин файдалануны һәм аларны карап тотуны тәэммин итү кагыйдәләрендә каралган исемлеккә кертелгән йорт эчендәге һәм (яки);

- әгәр мондый шартнамә төзү мәжбүри булса, йорт эчендәге һәм (яки) фатир эчендәге газ жиһазларына техник хезмәт күрсәту һәм ремонтлау турында

шартнамә төзүдән читләшу мөмкинлеге турында;

- йорт эчендәге hәм (яки) фатир эчендәге газ жиһазларына техник хезмәт күрсәту hәм ремонтлау эшләрен башкару өчен маҳсуслаштырылган оешма вәкиленә мондый эшләрне билгеләнгән тәртиптә башкару турында хәбәр итү очрагында рөхсәт бирүдән баш тарту мөмкинлеге турында;

- йорт эчендәге hәм (яки) фатир эчендәге газ жиһазларына керә торган жиһазларны алыштырудан читләшу, йорт эчендәге hәм фатир эчендәге газ жиһазларын имин файдалануны hәм карап тотуны тәэммин итү кагыйдәләре нигезендә, мәжбүри булса, йә йорт эчендәге hәм (яки) фатир эчендәге газ жиһазларын техник диагностикалау турында шартнамә төзүдән читләшу, әгәр мондый шартнамә төзү мәжбүри булса, мондый шартнамә төзү мәжбүри булып тора.;

10) торак-коммуналь хужалығының дәүләт мәгълүмат системасында мәгълүмат урнаштырмау, мәгълүматны тулы күләмдә урнаштырмау яисә дөрес булмаган мәгълүмат урнаштырмау турында мәжбүри таләпләр;

11) муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләрнен үтәлеше аларның компетенциясе чикләрендә.

5. Нигезләмәдә түбәндәге профилактик чараптар үткәру каралган:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәту игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

Профилактик чараптар сыйфатында намуслылыкны стимуллаштыру hәм үз-үзене тикшерү чараптары нигезләмә белән билгеләнмәгән.

Шулай ук шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында муниципаль контроль органы гражданнарның жыелышларында hәм конференцияләрендә телдән хәбәр итә hәм консультация бирә ала.